

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

55-1

BRNO 2014

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 55
Volume 55

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design s.r.o.

Software
Software

Adobe InDesign CS6

Fotografie na obálce
Cover Photography

Hostěradice, okr. Znojmo. Sestava nádob s kremací ze žárového hrobu
kultury zvoncovitých pohárů. (viz obr. 10 na str. 59)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2014
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2014 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 5. Držovice na Moravě (trať U hřbitova). Zkoumané sídlištní objekty horizontu Strachotín-Držovice.

Abb. 5. Držovice na Moravě (Flur U hřbitova). Untersuchten Siedlungsobjekte des Horizontes Strachotín-Držovice.

Literatura

Čižmář, M., Geislerová, K., Unger, J. 2000 (eds.): *Výzkumy – Ausgrabungen 1993–1998*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Čižmář, Z., Šmíd, M. 1999: Prostějov – Držovice (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 218–219, 247, 276, 369–370.

Gottwald, A. 1931: *Můj archeologický výzkum*. Prostějov: Městské museum.

Peška, J. 2013: *Mladší a pozdní eneolit Moravy. Vysokoškolský učební text*. Olomouc: Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.

Resumé

Držovice na Moravě (Bez. Prostějov). Flur „Pastvicka“. Jordanów Kultur, Älteres bis mittleres Äneolithikum. Einzelfund, Siedlung. Rettungsgrabung.

Držovice na Moravě (Bez. Prostějov). „U hřbitova“ („Díly odvahoviční“). Epilengyel, Jordanów Kultur, Trichterbecherkultur, Kultur mit kannelierter Keramik, „Strachotín - Držovice“ Horizont. Siedlung. Rettungsgrabung.

DUKOVANY (OKR. TŘEBÍČ)

„Za loukami“. KZP. Ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

Při povrchovém průzkumu v trati „Za loukami“ byla mezi nalezeným materiálem kultury s lineární keramikou (viz Neolit) identifikována silicitová šipka asymetrického tvaru stran s postranní retuší (obr. 6).

Artefakt má střečovitou bázi (typ I) a hrotitá křídélka, přičemž jedno z nich je částečně poškozené. Délka šipky činí 34 mm, dle typologie se jedná o velmi dlouhý tvar (Olivík 2009, 96). Na základě poměru délky a šířky (18 mm) byl stanoven tzv. vysoký index (1,8), který řadí artefakt mezi asymetrické úzké tvary. Byl zhotoven z rohovce typu Krumlovský les, variety II, tedy ze suroviny regionálního původu.

Šipku lze datovat do kultury zvoncovitých pohárů, která je v mikroregionu poměrně hojně zastoupena (Košťuřík *et al.* 1986). Nález indikuje blíže nespecifikované aktivity v pozdním eneolitu na lokalitě. Z nejbližších publikovaných nálezů silicitových šipek lze uvést artefakty z birituálního pohřebiště ve Lhánicích (Hájek 1951) či náhodné nálezy ze Senorad (Kuča 2003) a Tulešic (Přichystal 2004, 132; souhrnně Kopacz *et al.* 2009).

*Jitka Knotková, Martin Kuča,
Antonín Přichystal*

Literatura

Hájek, L. 1951: Nové nálezy kultury zvoncovitých pohárů. *Archeologické rozhledy* 3, 22–42.

Kopacz, J., Přichystal, A., Šebela, L. 2009: *Lithic chipped industry of the Bell Beaker Culture in Moravia and its East-Central European context*. Kraków: Polska Akademia Umjętności.

Košťuřík, P., Kovárník, J., Měřínský, Z., Oliva, M. 1986: *Pravěk Třebíčska*, Brno: Muzejní a vlastivědná společnost.

Kuča, M. 2003: Náhodný nález silicitové šipky ze Senorad (okr. Třebíč). *Naším krajem* 10, 38–39.

Olivík, J. 2009: *Siliciové šipky a nátepní destičky – jejich typologie a postavení v pohřebním ritu kultury zvoncovitých pohárů na Moravě*. Rkp. magisterské diplomové práce. Uloženo: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno.

Přichystal, M. 2004: Tulešice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 45, 132.

Resumé

A siliceous arrow made of the Krumlovský les-type chert (the Bell Beaker culture) was found in the field “Za loukami” near Dukovany (Třebíč Dist).

Obr. 6. Dukovany. Siliciová šipka.
Fig. 6. Dukovany. Silicite arrow.

HABROVANY (OKR. VYŠKOV)

**Intravilán (č. p. 309). Eneolit. Hrob. Záchran-
ný výzkum.**

Poloha lokality je na ZM ČR 1:10 000, mapový list 24-41-19, vymezena bodem 52:12 (Z:J).

Během výstavby bazénu u rodinného domu byl porušen kostrový hrob. Hrobová jáma měla přibližně kruhový tvar (rozměry: průměr 100 cm, hloubka 30 cm). Kosterní pozůstatky byly uloženy v silně skrčené poloze na zádech s rukama ohnutými v lokti a výrazně skrčenými nohama. Hlava byla otočena na levý spánek. Kostra byla částečně obložena a částečně „zatížena“ kameny. Kosterní pozůstatky náležely jedinci neurčitelného pohlaví, zemřelému pravděpodobně ve věku kolem 30 let. Byl asi 166 cm vysoké gracilní postavy s nevýrazně vyvinutou muskulaturou. Přes svůj relativně nízký věk trpěl silnou kazi-
vostí chrupu. V době úmrtí utrpěl výraznou tříštivou frakturu mozkovny – jednalo se o smrtelné zranění (antropologický posudek Mgr. Jiří Kala).

V hrobě nebyly nalezené žádné milodary, takže nemůžeme s určitostí stanovit ani stáří tohoto nálezu. Podle způsobu pohřbívání (kruhová jáma, silně skrčená poloha) se domníváme, že jde o nález z období eneolitu.

Blanka Mikulková

Resumé

Habrovany (Bez. Vyškov). Gebauter Teil der Gemeinde (Hausnummer 309). Äneolithikum. Grab. Rettungsgrabung.

JAROHNĚVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Rozdíly“. KZP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu záchraného archeologického výzkumu (bližší informace jsou uvedeny v kapitole Neolit) byly na základě nepočetného keramického materiálu přiřazeny ke kultuře zvoncovitých pohárů dvě kruhové zásobní jámy.

Ivan Čižmář

Resumé

Jarohněvice (Bez. Kroměříž). „Rozdíly“. Glockenbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MOKRÁ-HORÁKOV (K. Ú. MOKRÁ U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

„Bahence“. Eneolit. Exploatační okrsek s lomy. Záchraný výzkum.

Při výstavbě nového vodovodu v obci byly v údolí potoka „Bahence“ profaty rýhou svahové sutě, které pocházely ze zvětralých výchozů slepenců a drob. V místě dvou výrazných menších úpatních lůmků (souřadnice WGS-84, Loc: 49°13'28.257"N, 16°44'44.068"E) byl ze sutě vyzvednut ojedinělý zlomek keramické nádoby pravěkého stáří. Nelze vyloučit, že se jedná o doklad svahové těžby valounů a pískovců obyvateli nedalekého výšinného sídliště, které bylo osídleno lidmi jevišovické kultury v době mladého eneolitu (srov. Kos 2002).

Petr Kos

Literatura

Kos, P. 2002: Výšinné sídliště z pozdní doby kamenné u Mokré, okr. Brno-venkov. *Pravěk Nová řada* 11/2001, 101–113.